

Петров Валентин Володимирович
кандидат політичних наук,
керівник служби з питань інформаційної безпеки
Апарату Ради національної безпеки
й оборони України
ORCID 0000-0003-3067-4367
Valentyn.petrov@gmail.com

КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОТИДІЇ ГІБРИДНИМ ЗАГРОЗАМ

Мета роботи – визначити місце культурної дипломатії як інструмента протидії гібридним загрозам у контексті здійснення державою стратегічних комунікацій. Міждержавні суперечки дедалі частіше вирішуються невоєнними засобами, що сприяє підвищенню інтересу до різноманітних інструментів “м’якої сили”. **Методологія** дослідження полягає у застосуванні загальнонаукових методів аналізу, синтезу, компаративного, вивчення документальних матеріалів. **Наукова новизна** полягає у визначенні культурної дипломатії як невід’ємної складової публічної дипломатії, яка так само є одним із основних елементів реалізації стратегічних комунікацій держави, що спрямовані на просування її національних інтересів. **Висновки:** Фактично, культурна дипломатія є інструментом “м’якої сили” та має застосовуватись для сприяння вирішенню завдань традиційної дипломатії. Особливої актуальності вона набуває в умовах гібридної агресії проти України. Суттєвим кроком у практичному втіленні такого механізму є створення відповідних структур у системі Міністерства закордонних справ України. Насамперед ідеться про Управління публічної дипломатії та Український інститут при МЗС.

Ключові слова: культурна дипломатія; публічна дипломатія; стратегічні комунікації; м’яка сила; Український інститут.

Петров Валентин Владимирович, кандидат политических наук, руководитель службы по вопросам информационной безопасности Аппарата Совета национальной безопасности и обороны Украины

Культурная дипломатия как инструмент противодействия гибридным угрозам

Цель работы – определить место культурной дипломатии как инструмента противодействия гибридным угрозам в контексте реализации государством стратегических коммуникаций. Межгосударственные противоречия все чаще решаются невоенными средствами, что способствует повышению интереса к разнообразным инструментам “мягкой силы”. **Методология** исследования состоит в применении общенаучных методов анализа, синтеза, компаративного, изучения документальных материалов. **Научная новизна** состоит в определении культурной дипломатии как неотъемлемой составляющей культурной дипломатии, которая, в свою очередь, является одним из основных элементов реализации стратегических коммуникаций государства, которые направлены на продвижение ее национальных интересов. **Вывод.** Фактически, культурная дипломатия является элементом “мягкой силы” и должна применяться для содействия решению задач традиционной дипломатии. Особую актуальность она приобретает в условиях гибридной агрессии против Украины. Значимым шагом в практическом внедрении такого механизма является создание соответствующих структур в системе Министерства иностранных дел Украины. В первую очередь речь идет про Управление публичной дипломатии и Украинский институт при МИД.

Ключевые слова: культурная дипломатия; публичная дипломатия; стратегические коммуникации; мягкая сила; Украинский институт.

Petrov Valentyn, Philosophiæ Doctor (political sciences), head of informational security department, Secretariat of National Security and Defense Council of Ukraine

Cultural diplomacy in countering hybrid threats

Purpose of the article is to identify cultural diplomacy as a tool of countering hybrid threats in the context of state strategic communications. International conflicts and disputes are furthermore solved by nonmilitary means. It attracts more attention to various soft power tools. **The methodology** of research includes general scientific approaches such as analysis, synthesis, comparative approach, studying official documents. **Scientific novelty** is the determination of cultural diplomacy as an integral part of public diplomacy that is one of the key elements of state strategic communications that are aimed at the promotion of its national interests. **Conclusions.** In fact, cultural diplomacy is a soft power tool and has to facilitate traditional diplomacy efforts. Especially actual it becomes in the situation of hybrid aggression against Ukraine. A great step in the practical implementation of such a mechanism is an establishment of appropriate structures in the system of Ministry of foreign affairs of Ukraine such as Public diplomacy division and the Ukrainian institute under MFA.

Key words: cultural diplomacy; public diplomacy; strategic communications; soft power; Ukrainian Institute.

Актуальність теми дослідження. В сучасних міжнародних відносинах дедалі більше уваги приділяється невоєнним способам реалізації державами своїх інтересів. Так інформаційна війна, яка, зокрема, включає в себе поширення фейків, деструктивний інформаційний вплив на населення країни та міжнародну спільноту, так само як просування власних наративів через засоби масової інформації, соціальні мережі, художні твори, освіту, різноманітні культурні програми, стала одним із ключових елементів “гібридної війни” Російської Федерації проти України.

Відповідно, налагодження ефективного захисту від гібридної агресії вимагає побудови ефективною системи стратегічних комунікацій, тобто координації дій влади з ключовими каналами комунікації, громадянським суспільством, розробки і впровадження єдиної системи взаємодії всіх органів влади в інформаційній сфері, узгодженого донесення до всіх категорій населення та міжнародної аудиторії об’єктивної, неупередженої інформації про ситуацію в Україні, формування та поширення власних наративів тощо. Для реалізації таких заходів широко використовуються інструменти м’якої сили, зокрема й такі, що описуються терміном “культурна дипломатія”.

Зазначене обумовлює формулювання мети дослідження – визначити місце культурної дипломатії як інструмента протидії гібридним загрозам у контексті здійснення державою стратегічних комунікацій.

Питання комунікацій, протидії інформаційним операціям та контрпропаганди вивчалися такими вітчизняними дослідниками, як А. Баровська, В. Горбулін, О. Додонов, В. Конах, О. Литвиненко, А.Москаленко, М. Ожеван, Г. Почепцов. Феномен культурної дипломатії детально досліджували О. Розумна, Ю.Лунь, М. Ваховська. Як елемент стратегічних комунікацій культурну дипломатію розглядали вітчизняні дослідники Д. Дубов та С. Дубова.

Методологія дослідження полягає в застосуванні загальнонаукових методів аналізу, синтезу, компаративного, вивчення документальних матеріалів.

Виклад основного матеріалу. Від початку гібридної агресії проти України, з урахуванням її суттєвого інформаційного компонента, значна увага приділяється розбудові системи стратегічних комунікацій. Зокрема, питання допомоги нашій державі в розвитку спроможностей у цій сфері порушувались під час саміту НАТО в Уельсі в 2014 році. Наступного року відбулося підписання Дорожньої карти Партнерства у сфері стратегічних комунікацій як основи для надання країнами-членами Альянсу технічної допомоги для органів влади України в розбудові спроможностей у сфері страткому. Насамперед, ішлося про підготовку персоналу, сприяння розбудові профільних структур, розвитку законодавства, проведення наукових досліджень, сприяння в реалізації конкретних проектів тощо [1].

Термін "стратегічні комунікації" останнім часом достатньо часто трапляється в науковій літературі, медіа та інколи має різні тлумачення.

Наприклад, словник "Стратегічні комунікації" [2, 350 - 355] містить 11 статей із заголовком "стратегічні комунікації" та 21 різноманітне визначення цього феномену. Зазначене, з одного боку, є опосередкованим підтвердженням суспільної значущості предмету дослідження, з іншого боку, може слугувати причиною плутанини чи неоднозначного сприйняття цього явища як експертним середовищем, так і керівниками, які відповідають за організацію та здійснення стратегічних комунікацій. На нашу думку, в практичній діяльності слід користуватись насамперед термінологією, закріпленою в чинних нормативно-правових актах.

Термін "стратегічні комунікації", узгоджений з усталеною термінологією НАТО, ввійшов до офіційного вжитку в нормах українського законодавства після його впровадження у новій редакції Воєнної доктрини, затвердженій Указом Президента України від 24 вересня 2015 року № 555. У зазначеному документі "стратегічні комунікації" визначаються як "... скоординоване й належне використання комунікативних можливостей держави - публічної дипломатії, зв'язків із громадськістю, військових зв'язків, інформаційних та психологічних операцій, заходів, спрямованих на просування цілей держави" [3].

Питання розвитку системи стратегічних комунікацій також порушується у низці нещодавно ухвалених документів стратегічного планування у сфері національної безпеки й оборони – у Концепції розвитку сектору безпеки й оборони, Стратегічному оборонному бюлетені тощо. Зокрема, в Концепції розвитку сектору безпеки й оборони, затвердженій Указом Президента від 14 березня 2016 року № 92, одним із ключових напрямків розвитку зазначеного сектору в сучасних умовах визначено створення та впровадження системи стратегічних комунікацій у секторі безпеки й оборони [4].

Налагодження співробітництва та ефективні стратегічні комунікації між суб'єктами сектору безпеки й оборони повинні стати основними принципами розвитку цілісної системи управління цим сектором. У Стратегічному оборонному бюлетені, схваленому Указом Президента України від 6 червня 2016 року № 240, зазначено, що на підставі положень Стратегії національної безпеки України, Воєнної доктрини України та Концепції розвитку сектору безпеки й оборони України стратегічні цілі держави в оборонному секторі будуть реалізовані шляхом виконання низки оперативних цілей. Зокрема, однією з них визначено розбудову спроможностей сил оборони у сфері стратегічних комунікацій як частини загальнодержавної та міжвідомчої системи стратегічних комунікацій, спрямованих на підтримку формування та реалізації політики у сфері безпеки й оборони України, а також досягнення цілей оборони держави [5].

Таким чином, публічна дипломатія є невід'ємною складовою стратегічних комунікацій. Зі свого боку співвідношення та взаємозв'язок культурної та публічної дипломатії у контексті стратегічних комунікацій дослідив Д. Дубов [6, 67], який, зокрема, зазначив, що стратегічні комунікації сьогодні є одним із важливих напрямів консолідації комунікативних спроможностей держави для досягнення національних інтересів та протидії ворожим інформаційним операціям. Культурна дипломатія, на думку дослідника, відіграє в цьому процесі важливу роль, забезпечуючи не лише роботу із зовнішніми цільовими аудиторіями, а й залучаючи творчу громадськість до процесу вироблення адекватного стратегічного контенту для впливу на інші цільові аудиторії.

Заслугує на увагу ідея цього автора про те, що культурна дипломатія безпосередньо стосується впровадження стратегічного наративу як форми метаоповідання. Роль же культурної дипломатії полягає у створенні належного контенту та його адаптації для різних цільових аудиторій з урахуванням їхніх особливостей сприйняття, ціннісних установок тощо. Вочевидь така робота має провадитись у тісній взаємодії з представниками творчої інтелігенції, діячами культури, мистецтвознавцями тощо.

У цьому зв'язку необхідно визначити, що ж є культурною дипломатією. Американський теоретик М. Камінгс вважає, що культурна дипломатія – це "... обмін ідеями, інформацією, цінностями, си-

стемами, традиціями, переконаннями й іншими аспектами культури з метою покращення взаєморозуміння» [7]

Зазначена вище теоретична розробка щодо дослідження культурної дипломатії як елементу публічної дипломатії підкріплюється й практичним упровадженням, зокрема в 2015 році в системі Міністерства закордонних справ України було створено Управління публічної дипломатії, що стало важливим кроком для зміцнення можливостей України у сфері стратегічних комунікацій [8]. Реалізація практичних, організаційних та методичних кроків для подальшого вдосконалення публічної дипломатії здійснювалась у взаємодії з українськими експертами та міжнародними партнерами. З цих обставин особлива увага зверталась на:

- розробку механізмів планування та оцінки ефективності заходів публічної дипломатії;
- зміну підходів до підготовки осіб, які направляються на роботу до закордонних дипломатичних установ України за напрямком гуманітарні питання, культура, ЗМІ;
- механізми взаємодії з професійним мистецьким середовищем у сфері культурної дипломатії.

Водночас постала нагальна проблема створення (інституціоналізації) механізму, який би безпосередньо мав відповідати за реалізацію заходів культурної дипломатії. В наукових та експертних колах України тривалий час точилась дискусія щодо створення українського інституту за моделлю Британської Ради, Інституту Гете, Французького інституту. До речі МЗС РФ також достатньо ефективно реалізує інструменти “м'якої сили” через механізми “Россотрудничества”. Дискусія точилась навколо організації роботи, назви (Український інститут, Інститут Тараса Шевченка тощо), відомчого підпорядкування (Міністерство культури, Міністерство закордонних справ або Міністерство інформаційної політики), функцій.

Так на думку О. Розумної [9] завданнями Українського інституту мали стати:

- налагодження сталих зовнішньополітичних зв'язків України засобами культури;
- підтримка та заохочення творчого розвитку митців та культурних гравців в Україні та за кордоном;
- сприяння розвитку сучасного мистецтва та креативних індустрій;
- розробка маркетингових стратегій просування українського культурного продукту за кордоном;
- залучення культури до впровадження ефективної інформаційної політики;
- підвищення інвестиційної привабливості України,
- просування економічних інтересів держави у світі, підтримка українського бізнесу за кордоном;
- заохочення вивчення української мови як чинника підтримки культурної ідентичності українських громад та відкриття освітніх та наукових можливостей України;
- зміна державної моделі культурної політики, позиціонування культури як суб'єкта зовнішньої політики, вихід культури на міжгалузевий рівень, відкриття її репутаційного, економічного, освітнього, соціального потенціалу;
- здійснення публічної дипломатії, транслявання українського досвіду розбудови демократії, цінностей рівності й свободи як основних ідей Революції Гідності.

Зрештою, рішення про створення державної установи “Український інститут” (далі - Інститут) було прийнято Кабінетом Міністрів України 21 червня 2017 року (розпорядження уряду № 430-р). Утворення інституту за зразком подібних інституцій в інших державах (Британська Рада, Гете Інститут, Польський інститут, Чеський центр, Австрійський культурний форум, Американський простір) передбачало зміцнення можливостей України у сфері публічної дипломатії.

Міністр закордонних справ України П. Клімкін під час презентації Українського інституту зазначив, що метою його створення є просування України за кордоном і зростання довіри до нашої держави в міжнародному інтелектуальному та культурному середовищі.

Згідно зі Статутом Інституту, затвердженим наказом Міністра закордонних справ України від 28 лютого 2018 року № 103, метою діяльності установи є «... покращення розуміння та сприйняття України та українців у світі, формування позитивного іміджу нашої держави за кордоном». Інститут має право створювати закордонні філії відповідно до Положення, що затверджує МЗС. Керівництво Інститутом здійснюється генеральним директором, який призначається на посаду за результатами публічного та відкритого конкурсу й за наказом МЗС. До керівного складу Інституту входять генеральний директор, виконавчий директор та їхні заступники відповідно.

Для здійснення нагляду за діяльністю Інституту, визначення пріоритетів його діяльності, управління його майном, додержанням мети діяльності відповідно до Статуту створюється Наглядова рада. До її складу входять відомі українські та/або іноземні громадські та культурні діячі, які мають беззаперечний авторитет в Україні та за кордоном. Кількість членів варіюється від 11 до 13 осіб, які призначаються на 3 роки.

Наказом Міністра закордонних справ України від 20 квітня 2018 року № 181 було призначено 13 членів Наглядової ради, серед них: поет, прозаїк, громадський діяч С. Жадан; режисер, актор, директор ДП “Український дім” А. Саїтаблаєв; президент фестивалю “Джаз Коктебель” Л. Млинарич; ге-

неральний директор Національного культурно-мистецького та музейного комплексу "Мистецький Арсенал" О. Островська-Люта та інші. Головою Наглядової ради стала перша заступниця голови Комітету ВР України з питань культури та духовності Ірина Подоляка.

18 квітня 2018 року завершився конкурс на посаду генерального директора Українського інституту, ним став Володимир Шейко – фахівець з менеджменту культури, маркетингу й комунікацій, директор мистецьких програм Британської ради в Україні.

На сьогодні Інститут нараховує разом з її керівником 10 працівників. Результатом діяльності зазначеної команди за три місяці роботи є розробка Концепції розвитку Українського Інституту, створення та підтримка функціонування веб-сайту установи (<http://ui.org.ua/>).

18 жовтня 2018 року був організований перший публічний захід Інституту у співпраці з МЗС України – стратегічна сесія Українського інституту. Метою заходу було сформулювати місію, завдання та інструменти діяльності Українського інституту, з'ясувати поточний стан і перспективи розвитку культурної дипломатії в Україні. У сесії взяли участь близько ста провідних фахівців у сфері культури, представники дипломатичного корпусу, керівники національних і міжнародних інституцій, громадські діячі, журналісти.

Концепція Інституту була презентована 12 листопада 2018 року на першій прес-конференції Українського інституту, яка була також присвячена підсумкам роботи за попередні три місяці, планам і пріоритетам на 2019 рік.

Серед короткострокових перспектив (1 рік), викладених у Концепції, визначено:

- формування команди, облаштування офісу;
- розробка внутрішнього регламенту;
- визначення якісних і кількісних показників діяльності на трирічний період;
- розробка бренд-буку;
- формування комунікаційної функції інституту в Україні та за кордоном;
- дослідження сприйняття України серед закордонної аудиторії;
- призначення керівників двох закордонних філій;
- розробка та запуск перших програм (наприклад, міжнародна мобільність, підтримка гастрольної діяльності).

З об'єктивних причин (дефіцит кадрів та недофінансування) на сьогодні відсутні проекти в Україні та світі, ініційовані й проведені зазначеним Інститутом.

В ухваленому Верховною Радою Законі України "Про державний бюджет України на 2019 рік" передбачено 90 мільйонів гривень на потреби Українського інституту. За словами гендиректора, отриманий бюджет дасть можливість суттєво розширити штат (до 50 фахівців), підвищити зарплати, реалізувати міждисциплінарну програму подій у рамках Року української культури в Австрії, запустити програми міжнародної мобільності, мистецькі резиденції, забезпечити презентацію сучасної української культури у 10 країнах світу та почати роботу над відкриттям перших закордонних філій.

Висновки. Таким чином, культурна дипломатія є невід'ємною складовою публічною дипломатії, яка так само є одним із основних елементів реалізації стратегічних комунікацій держави, що спрямовані на просування її національних інтересів. Фактично, культурна дипломатія є інструментом "м'якої сили" та має застосовуватись для сприяння вирішенню завдань традиційної дипломатії. Особливої актуальності вона набуває в умовах гібридної агресії проти України. Суттєвим кроком у практичному втіленні такого механізму є створення відповідних структур у системі Міністерства закордонних справ України. Насамперед ідеться про Управління публічної дипломатії та Український інститут при МЗС. Водночас подальшого дослідження вимагають питання формування стратегічного нарративу, каналів його доведення, вивчення цільових аудиторій тощо.

Література

1. Дорожня карта Партнерства у сфері стратегічних комунікацій між Радою національної безпеки і оборони України та Міжнародним секретаріатом НАТО (2015). МЗС України. http://mfa.gov.ua/mediafiles/sites/nato/files/Roadmap_Ukr.pdf.
2. Стратегічні комунікації: [словник] / Т.В. Попова, В.А. Ліпкан / за заг. ред. В.А. Ліпкана. – Київ: ФОРМ-Ліпкан, 2016. 416 с.
3. Указ Президента України №555/2015 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року "Про нову редакцію Военної доктрини України". <http://www.president.gov.ua/documents/5552015-19443/>.
4. Указ Президента України №92/2016 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 року "Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України". <http://www.president.gov.ua/documents/922016-19832/>.
5. Указ Президента України №240/2016 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 травня 2016 року "Про Стратегічний оборонний бюлетень України". <http://www.president.gov.ua/documents/2402016-20137/>.
6. Дубов Д. Політика культурної дипломатії як механізм реалізації стратегічних комунікацій держави. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2017. Вип. 46. С. 62-73. http://nbuv.gov.ua/UJRN/nbnbuimviv_2017_46_6.
7. What is cultural diplomacy? Cultural diplomacy initiative. http://www.culturaldiplomacy.org/index.php?en_culturaldiplomacy#_ftn3
8. В МЗС створено новий напрям роботи - публічна дипломатія (2015). МЗС України. <http://mfa.gov.ua/ua/press-center/news/43433-v-mzs-stvoreno-novij-napryam-robotipublichna-diplomatija>.
9. Розумна О. Культурна дипломатія України: стан, проблеми, перспективи. http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/kultu_dypl-26841.pdf.

References

1. Road Map of Partnership in strategic communications between National Security and Defence Council of Ukraine and NATO International Secretariat (2015). MFA of Ukraine. Retrieved from: http://mfa.gov.ua/mediafiles/sites/nato/files/Roadmap_Ukr.pdf [in Ukrainian]
2. Lipkan, V.A. (2016). Strategic communications: dictionary. Kyiv: Lipkan [in Ukrainian].
3. Presidential Decree №555/2015 On National security and defence council decision dated 2 September 2015 "About new edition of Military doctrine of Ukraine. Retrieved from: <http://www.president.gov.ua/documents/5552015-19443/> [in Ukrainian].
4. Presidential Decree №92/2016 On National security and defense council decision dated 4 March 2016 "About Concept of security and defense sector development". Retrieved from: <http://www.president.gov.ua/documents/922016-19832/> [in Ukrainian].
5. Presidential Decree №240/2016 On National security and defence council decision dated 20 May 2016 "About Strategic Defence Bulletin". Retrieved from: <http://www.president.gov.ua/documents/2402016-20137/> [in Ukrainian].
6. Dubov D. (2017). Policy of cultural diplomacy in implementation of state strategic communications. Scientific papers of V.I. Vernadsky National library of Ukraine, № 46. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nbnbumviv_2017_46_6 [in Ukrainian].
7. What is cultural diplomacy? Cultural diplomacy initiative. [Retrieved from: http://www.culturaldiplomacy.org/index.php?en_culturaldiplomacy#_ftn3 [in English].
8. [MFA has new function – public diplomacy] (2015). MFA of Ukraine. Retrieved from: <http://mfa.gov.ua/ua/press-center/news/43433-v-mzs-stvoreno-novij-napryam-robotipublichna-diplomatija/> [in Ukrainian].
9. Rozumna O. (2015) Cultural diplomacy of Ukraine: status, problems, perspectives Retrieved from: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/kultu_dypl-26841.pdf. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 18.10.2018 р.

УДК 37.035.6 : 39

Пилипів Володимир Іванович
кандидат історичних наук, доцент,
ректор Київського університету культури
ORCID 0000-0001-6548-1405
pylypiv@ukr.net

АРХЕТИПНІ КУЛЬТУРНІ СИМВОЛИ ТА ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ: ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ

Метою дослідження є аналіз місця і ролі архетипних культурних символів у формуванні культурної ідентичності канадських українців. **Методологія** дослідження спирається на Для проведення дослідження використані описовий, герменевтичний, культурно-історичний та інтегративний підходи. **Наукова новизна** полягає у спробі обґрунтувати значення та окреслити основні завдання дослідження архетипних культурних символів, які впливають на формування культурної ідентичності українців Канади. **Висновки.** Синоптичні первинні культурні символи є архетипними символами. Вони надають сенсу і мети всім елементам культури, виступаючи смислокреативним екзистенційно-символічним феноменом, укоріненим у несвідомому певної спільноти. Вони сприяють декодуванню множинності смислів культури та її унікального досвіду, «перекладаючи» архетип мовою культури. З архетипними символами необхідно взаємодіяти не лише у синхронному, а й у діахронному аспекті, враховуючи нюанси передачі інформації від однієї генерації до іншої. Досить часто архетипні символи виступають медіаторами у просторі між поколіннями, оптимізуючи діалог представників різних генерацій. Архетипні культурні символи роблять неоціненний внесок у процес національної ідентифікації, виступаючи при цьому одним із способів осмислення та інтерпретації навколишнього світу. Для канадських українців вони уособлені у національній кухні, виробках художньої творчості та рідній мові. За допомогою цих символів українці усвідомлюють свою приналежність до певної національної і культурної групи, своє призначення у світі та формують власні життєві стратегії.

Ключові слова: культура; ідентифікація; символ; архетип; художня творчість; їжа; мова.

Пылыпив Владимир Иванович, кандидат исторических наук, доцент, ректор Киевского университета культуры
Архетипические культурные символы и формирование культурной идентичности украинцев Канады: к постановке проблемы

Целью исследования является анализ места и роли архетипических культурных символов в формировании культурной идентичности канадских украинцев. **Методология** исследования. Для проведения исследования использованы описательный, герменевтический, культурно-исторический и интегративный подходы. **Научная новизна** заключается в попытке обосновать значение и очертить основные задачи исследования архетипических культурных символов, которые влияют на формирование культурной идентичности украинцев Канады. **Выводы.** Синоптические первичные культурные символы являются архетипическими символами. Они придают смыслы и цели всем элементам культуры, выступая смислокреативным экзистенциально-символическим феноменом, укоренившимся в бессознательном определенного сообщества. Они способствуют декодированию множественности смыслов культуры и ее уникального опыта, «переводя» архетип на язык культуры. С архетипическими символами необходимо взаимодействовать не только в синхронном, но и в диахронном аспекте, учитывая нюансы передачи информации от одного поколения к другому. Достаточно часто архетипические символы выступают медиаторами в межпоколенном пространстве, оптимизируя диалог представителей различных поколений. Архетипические культурные символы вносят неоценимый вклад в процесс национальной идентификации, выступая при этом одним из способов осмысления и интерпретации окружающего мира. Для канадских украинцев они воплощены в национальной кухне, изделиях художественного творчества и родном языке. С помощью этих символов украинцы осознают свою принадлежность к определенной национальной и культурной группе, свое предназначение в мире и формируют собственные жизненные стратегии.

Ключевые слова: культура; идентификация; символ; архетип; искусство; еда; язык.

Pylypiv Volodymyr, Ph.D. in History, Associate Professor, Rector of the Kiev University of Culture

Archetypal Cultural Symbols and the Formation of the Cultural Identity of Canadian Ukrainians: Problem Statement

The aim of the study is to analyze the place and role of archetypal cultural symbols in the formation of the cultural identity of Canadian Ukrainians. **Methodology.** The authors have used the descriptive, hermeneutic, cultural-historical, and integrative ap-